

Yatılı Bölge Ortaokulu Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Examination Of The Attitudes Of The Students Of Boarding Regional Secondary School In Terms Of Different Variables

ÖZET

Bu çalışmada Yatılı Bölge Ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerinin Müzik dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Isparta İlinde Yatılı Bölge Ortaokullarında öğrenim gören 240 öğrenci, örneklemini ise, bu evren içinden gönüllü olarak katılan 138 öğrenci oluşturmuştur.

Veri toplama işlemi internet üzerinde bulunan arama motoru platformunun form uygulaması bölümünden gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan gönüllülerden araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile literatürde bulunan Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeğini doldurmaları istenmiştir.

Bu bilgiler doğrultusunda yapılan normallik sınavı sonrasında, parametrik testler uygulanmasına karar verilmiştir. Katılımcıların puanları aritmetik ortalama ile standart sapma $X \pm Sd$ şeklinde sunulmuştur. Bağımsız gruplarda ikili karşılaştırmalar için T testi ile ikiden fazla grupların karşılaştırmasında ANOVA tek yönlü varyans analizi testi yapılmıştır. Gruplar arası farklılığın ortaya konulması için ise LSD testi uygulanmış olup, anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

Sonuç olarak; cinsiyet, akademik başarı ve anne-baba öğrenim durumu faktörlerinin yanında, coğrafi konum, kültürel değerler, müfredat farklılığı, anne-babanın çocukla geçirdiği süre, evdeki müzik ortamı gibi faktörlerinde öğrencilerin müzik dersi tutumlarını etkileyebileceği anlaşılmaktadır. Çocuğun müziğe değer verilen bir ortamda yetişmesi, müziğin günlük hayatın bir parçası şeklinde algılanması ve müzik dinlemeye önem verilmesi, müzik tutumunu doğrudan etkilemektedir. Okul-aile iş birliğinin, müzik ve müzik dersine yönelik tutumu artıracakları düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yatılı Bölge Okulu, Müzik Dersi, Tutum

ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the attitudes of the students studying in Boarding Regional Secondary Schools. The universe of the study was 240 students studying in Boarding Regional Secondary Schools in Isparta province and 138 students who voluntarily participated in this universe.

The data collection was performed from the Form Application section of the search engine platform on the internet. The volunteers participating in the study were asked to fill the attitude scale for the music course in the literature with the personal information form prepared by the researchers.

After the normality test made in line with this information, it was decided to apply parametric tests. The scores received by the participants from the scales were presented as the arithmetic average and standard deviation $X \pm SD$. In bilateral comparisons, T test was applied in independent groups, while one -way analysis of variance analysis was applied to the comparison of more than two groups. LSD test was applied to reveal differences between the groups. The level of significance is accepted as $p < .05$.

As result in addition to gender, academic achievement, and parent learning status factors, it is understood that it can affect the music lesson attitudes of students in the factors such as geographical location, cultural values, curriculum difference, time spent by parents and music atmosphere at home. The growth of the child in an environment valued in music, the perception of music as a part of daily life and the importance of listening to music directly affects the attitude of music. School-family cooperation is thought to increase the attitude towards music and music lessons.

Keywords: Boarding Regional Secondary Schools , music lesson, attitude

GİRİŞ

Tutum, önceki deneyimler ve hazırlık tarafından organize edilen, doğrudan veya dolaylı olarak bireyin tüm benzer olay ve konulara tepkilerini etkileyen sinirsel ve zihinsel bir durum olarak ele alınmaktadır (Akıncı, 2020). Akademik başarıyı etkileyen bir faktör olarak tutum (Kan ve Akbaş, 2005), bireyin herhangi bir olguya veya nesneye tepki verme eğilimini ifade etmek için kullanılmaktadır (Gözler ve Taşçı, 2015). Eğitim öğretim faaliyetleri ve öğrenci öğretmen ilişkisi açısından bakarsak, öğrencilerin derse ve öğretmene karşı tutumları dersi sevmelerini, devam etmelerini ve ders başarı düzeylerini etkilemektedir (Akıncı vd., 2020).

Günümüzde çocukların müzikal gelişimi ile ilgili araştırmaların ana odak noktası müzik yeteneği ve ölçümü olmaktadır. Müzikal yetenek teorileri ve tanımları, müzikal davranış kalıplarını, müzikal bireylerin sahip olduğu ya da sahip olmadığı bir dizi soyutlanmış, ölçülebilir özelliğe indirgeyerek, öncelikle müzik dersine karşı tutuma odaklanmıştır. Bu, okul müzik derslerinde çocukları gruplandırarak veya sırayla izlemek ve enstrümantal eğitim için temel olarak hizmet edebileceği önerileriyle sonuçlanmaktadır.

Burcu Kılıç¹
İnan Kılıç²

How to Cite This Article

Kılıç, B. & Kılıç, İ. (2023).

“Yatılı Bölge Ortaokulu Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences, 9(62):2552-2557.

DOI:

<http://dx.doi.org/10.29228/JOS HAS.68765>

Arrival: 07 February 2023

Published: 28 March 2023

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

¹ Okul Müdürü, Millî Eğitim Bakanlığı İslamköy HYD YBO, Isparta, Türkiye, ORCID: 0009-0002-6736-934XXXXX

² Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı Atabey Anadolu Lisesi, Isparta, Türkiye.

Bu yaklaşımın temelinde, yetenek ve başarı arasında doğrudan, nedensel bir ilişki olduğu fikri yatmaktadır. Alternatif bir yaklaşım, bir öğrencinin müzik eğitimindeki başarısının sadece müzik yeteneğinin bir fonksiyonu değil, aynı zamanda kişilik, motivasyon (Kumartaşlı vd. 2020), sosyal faktörler ve öğrencinin müzik eğitimine yönelik tutumlarını içeren karmaşık bir etkileşim olduğunu ileri sürmek olabilir.

Tutumların değerlendirilmesi, uygun öğretme-öğrenme koşullarının geliştirilmesi için gereklidir. Müzik eğitiminde tutumsal değerlendirme, bir ders olarak müziğe yönelik sıklıkla olumsuz tutumlar ve yaygın olarak kabul edilen başarısızlıklara olumlu bir şekilde müdahale edebilecek hedeflerin ve stratejilerin formüle edilmesine katkıda bulunabilir. Genel olarak öğrenciler, öğrenme etkinliklerini organize etmek, düzenlemek ve izlemek için yavaş yavaş özerk beceriler geliştirirler (McPherson ve Zimmerman, 2011). Öz düzenlemenin psikolojik ve bilişsel bileşenlerinin her biri için, müzik öğrencisi kademeli olarak öğretmen veya modelden içsel olarak motive edilmiş bir tutuma geçmelidir. Öğretmenler, müzik öğrenimine yönelik üstbilişsel bir tutumu teşvik etmede önemli bir role sahiptir. Ancak, öğrenciler müzik derslerinde üstbilişsel özelliklere odaklanmaya açıkça davet edilmezlerse, öz-düzenlemeli öğrenme stratejilerini geliştirmek çok zor olabilir (Powel ve Powel, 2018).

Müzik psikolojisinin ilgili alanlarında cinsiyet farklılıkları genellikle gözlemlenmemiştir. Sıklıkla temel yetenekler olarak kabul edilen müzik dersi ile ilgili araştırma literatürü, önemli cinsiyet farklılıkları göstermez. Bu bulgulara rağmen, okullarda akademik müzik başarısında kızlar genellikle erkeklerden üstün görülmekte; benzer yaş ve geçmişe sahip erkeklere kıyasla kız çocuklarına okul dersi olarak müzik fırsatı sunulma olasılığı daha yüksektir (Crowther ve Durkin, 1982).

Buna karşılık okul içinde kızlar erkeklerden müzikal olarak üstün olarak değerlendirilir, ancak okul dışındaki popüler ve sanatsal kültürde, önde gelen roller erkek müzisyenler tarafından gerçekleştirilir. Bu paradoks, müzik ve müzik eğitimi ile ilişkili cinsiyet rolü nitelikleriyle ilgili olabilir. Örneğin, erkek çocukların okulda müzikle ilgilenmesi sıklıkla 'kadımsı' olarak değerlendirilebilir. Ayrıca, kızlar için müzik eğitimi arzu edilen bir sosyal beceri olarak görülürken, erkekler için eğitim öncelikle istihdama hazırlıkla ilgili olabilir. Literatür taraması, müzik eğitiminde önemli ölçüde cinsiyet klişeleştirmesinin yer aldığını ve müziğe yönelik tutum gelişimi ve tutumlarla ilgili önceki araştırmaların esas olarak ilkökul ve ortaokul çocuklarına odaklandığını göstermektedir.

Araştırmacıların yaptığı literatür taramasında, farklı örneklerde tutum (Ersoy ve Çimen, 2021; Dalbudak ve Yiğit, 2019; Turan vd., 2018; Dalbudak vd., 2016; Pepe vd., 2011) ve müzik ders tutumu (Kalın, 2021; Yıldız, 2021; Aymergen ve Bulut, 2020; Yiğit, 2019; Ayhan, 2019; Başer ve Aksu, 2019) konularını inceleyen çalışmalara rastlanmıştır.

Özellikle müzik ve dans aktivitelerinin çocuklar üzerinde olan baskıları azalttığı psikolojik ve sosyolojik gelişimleri için önemli olduğu bilinmektedir. Bu doğrultuda sunulan araştırmanın amacı Yatılı Bölge Okullarında öğrenim gören öğrencilerin müzik dersine karşı tutumlarının farklı değişkenler açısından ele alınmasıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın modeli

Çalışmada, betimsel tarama modelinde betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır (Karasar, 2012).

Gönüllü gruplarının oluşturulması

Araştırmanın evrenini Isparta İlinde YBO'larda öğrenim gören 240 öğrenci oluştururken, örneklemini, mevcut evren içerisinde gönüllü olarak katılan 138 öğrenci oluşturmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

	Değişkenler	n	%
Cinsiyet	Kadın	57	41,3
	Erkek	81	58,7
Sınıf	5	45	32,6
	6	28	20,3
	7	27	19,6
	8	38	27,5
Başarı Durumu	Pekiyi	27	19,6
	İyi	53	38,4
	Orta	54	39,1
	Geçer	2	1,4
	Başarısız	2	1,4
Anne Öğrenim	İlkokul-Ortaokul	113	81,9
	Lise	24	17,4
	Lisansüstü	1	0,7

Baba Öğrenim	İlkokul-Ortaokul	94	68,1
	Lise	38	27,5
	Lisans	4	2,9
	Lisansüstü	2	1,4
Toplam		138	100

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların %41,3'ü kadın iken, %58,7'sinin erkek olduğu görülmüştür. Sınıf açısından %32,6'sının 5. Sınıf, %20,3'ünün 6. sınıf, %19,6'sının 7. Sınıf ve %27,5'inin 8. Sınıf olduğu anlaşılmaktadır. Başarı durumu açısından %19,6'sının Pekiyi, 38,4'ünün İyi. %39,1'inin Orta %1,4'ünün geçer ve %1,4'ünün başarısız olduğu anlaşılmaktadır. Anne öğrenim durumuna göre, %81,9'unun ilkokul-ortaokul, %17,4'ünün Lise, %0,7'sinin ise Lisansüstü mezunu olduğu görülürken, baba öğrenim durumuna göre %68,1'inin ilkokul-ortaokul, %27,5'inin lise, %2,9'unun lisans ve %1,4'ünün lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir.

Veri toplama araçları

Verilerin toplanması, internette bulunan bir arama motoru platformunun, formlar uygulaması bölümü kullanılarak sağlanmıştır. Çalışmada yer alan katılımcılardan, araştırmacılar tarafından düzenlenen kişisel bilgi formu ile literatürde bulunan Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeğini doldurmaları istenmiştir.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanmış katılımcıların cinsiyet, sınıf, okul, genel başarı durumu, anne öğrenim durumu ve baba öğrenim durumu bilgilerini öğrenmek amacıyla 6 sorudan oluşan kişisel bilgi form hazırlanmıştır.

Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği:

Nacakcı (2006) tarafından geliştirilmiş olan ölçek, ilköğretim öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutum düzeylerini belirlemeyi hedefleyen bir ölçektir. 5'li likert skalasında puanlanan ve tek alt boyutlu olan ölçek, toplam 15 madde olup ters madde bulunmamaktadır. Sorulara verilen cevaplar, “tamamen katılıyorum (5)”, “büyük ölçüde katılıyorum (4)”, “kısmen katılıyorum (3)”, “çok az katılıyorum (2)”, “hiç katılmıyorum (1)” seçeneklerine göre olumludan olumsuz doğru puanlanmıştır. Olumsuz soru köklerinde puanlama tersten yapılmıştır. Ölçekte kullanılan 1, 2, 4, 7, 12, 13 ve 15. önermeler olumsuz diğerleri olumlu olarak belirlenmiştir. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve .88 olarak bulunmuştur. Bu değerlere göre ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu anlaşılmaktadır.

Verilerin analizi

Çalışmada ulaşılan verilerin analizi bilgisayar ortamında yapılmıştır. Kolmogorov-Smirnov testi normallik dağılımının tespit edilmesi için uygulanmış, test sonuçları Tablo 2'de sunulmuş olup çarpıklık ve basıklık katsayılarının ± 2 değerleri arasında olmasının kabul edilebilir bir aralıkta olduğu Tabachnick ve Fidell (2013) tarafından ifade edilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Ölçek Puanlarının Çarpıklık-Basıklık ve Kolmogorov-Smirnov Testi Anlamlılık Düzeyi Sonuçları

Ölçekler	n	Çarpıklık	Basıklık	p
Müzik Dersine Yönelik Tutum Toplam	138	,301	1,420	,015

Tablo 2'de yer alan Kolmogorov-Smirnov Testi sonuçlarına göre çalışmaya katılan gönüllülerin Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlarda normallikten sapmaların anlamlı düzeylerde olduğu görülmektedir.

Bu bilgilere göre parametrik testler uygulanmasına karar verilmiş olup, katılımcıların aldığı puanlar aritmetik ortalama ve standart sapma $X \pm Sd$ olarak verilmiştir. Bağımsız gruplarda ikili karşılaştırmalar için T testi ile ikiden fazla grupların karşılaştırmasında ANOVA tek yönlü varyans analizi testi yapılmıştır. Gruplar arası farklılığın ortaya konulması için ise LSD testi uygulanmış olup, anlamlılık düzeyi $p < ,05$ olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 3. Katılımcıların Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların betimsel istatistiği.

Ölçek	n	Min	Max	$X \pm Sd$
Müzik Dersine Yönelik Tutum Toplam	138	19,00	67,00	41,239 \pm 6,751

Tablo 3 incelendiğinde YBO Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Toplam puanının 41,239 \pm 6,751 olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Katılımcıların cinsiyetlerine göre Müzik Dersine Yönelik Tutumları

Müzik Dersine Yönelik Tutum Toplam	Cinsiyet	N	$X \pm Sd$	t	p
	Kadın	57	42,404 \pm 6,287	1,712	,089
Erkek	81	40,420 \pm 6,980			

Çalışmaya katılan gönüllülerin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının cinsiyet değişkenine göre ölçek toplamında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (Tablo 4).

Tablo 5. Katılımcıların sınıflarına göre Müzik Dersine Yönelik Tutumları

	Sınıf	N	X±Sd	F	p	LSD
Müzik Dersine Yönelik Tutum Toplam	5 ^a	45	40,378±6,050	1,124	,342	-
	6 ^b	28	40,821±7,621			
	7 ^c	27	43,296±7,740			
	8 ^d	38	41,239±6,751			

Çalışmaya katılan gönüllülerin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının sınıf değişkenine göre ölçek toplamında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (Tablo 5).

Tablo 6. Katılımcıların Genel Başarı Durumuna göre Müzik Dersine Yönelik Tutumları

	Başarı Durumu	N	X±Sd	F	P	LSD
Müzik Dersine Yönelik Tutum Toplam	Pekiyi	27	40,000±5,731	,485	,746	
	İyi	53	41,359±6,688			
	Orta	54	41,630±7,418			
	Geçer	2	45,500±4,950			
	Başarısız	2	40,000±6,751			

Çalışmaya katılan gönüllülerin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının Genel Başarı Durumu değişkenine göre ölçek toplamında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (Tablo 7).

Tablo 7. Katılımcıların Anne Öğrenim Durumuna göre Müzik Dersine Yönelik Tutumları

	Anne Öğrenim Durumu	N	X±Sd	F	P	LSD
Müzik Dersine Yönelik Tutum Toplam	İlkokul-Ortaokul ^a	113	41,274±6,635	5,987	,003	b>a
	Lise ^b	24	42,000±5,912			
	Lisansüstü ^c	1	19,000±0,0			

Çalışmaya katılan gönüllülerin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının Anne Öğrenim Durumu değişkenine göre ölçek toplamında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Tablo 8).

Tablo 8. Katılımcıların Baba Öğrenim Durumuna göre Müzik Dersine Yönelik Tutumları

	Baba Öğrenim Durumu	N	X±Sd	F	P	LSD
Müzik Dersine Yönelik Tutum Toplam	İlkokul-Ortaokul	94	41,681±7,047	,973	,407	
	Lise	38	40,342±6,073			
	Lisans	4	42,500±5,066			
	Lisans Üstü	2	35,000±7,071			

Çalışmaya katılan gönüllülerin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının Baba Öğrenim Durumu değişkenine göre ölçek toplamında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (Tablo 9).

TARTIŞMA

Çalışmada YBO Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının ortalama değerlerde olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan gönüllülerin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının cinsiyet değişkenine göre ölçek toplamında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Çalışmamızın aksine Aslantaş (2016), Özmenteş, (2012), Babacan vd., (2011), Saruhan ve Deniz (2011), Otacioğlu, (2007), Nacakcı, (2006) çalışmalarında cinsiyet değişkeninin kız öğrenciler yönünde anlamlı olduğunu, kızların erkeklere göre daha olumlu tutum geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Akarsu (2017) ise çalışmasında anlamlılığın erkek öğrenciler lehine olduğunu rapor etmiştir. Çalışmalarda cinsiyet faktörüne göre farklı sonuçlar elde edilmesinin nedeninin, coğrafi ve kültürel farklılıklardan kaynaklanan, farklı cinsiyetlerin baskınlığı, girişkenliği, müzik ve folklorik değerlere yatkınlığı gibi sebeplerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışmaya katılan gönüllülerin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının sınıf değişkenine göre ölçek toplamında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Mevcut sonucun aksine Akarsu (2017) müzik dersi tutumunun 5. Sınıflarda pozitif yönde farklılaştığını, 8. Sınıflarda ise düştüğünü ifade etmiş, Aslantaş (2016) 8. Sınıf öğrencilerinde farklılık olduğunu, bu durumun ise sınavlara hazırlık durumundan kaynaklandığını belirtmiştir. Saruhan ve Deniz (2011) ise 6.sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarının 7. ve 8. sınıflardaki öğrencilere göre daha olumlu olduğunu belirtmiştir. Benzer çalışmalarda ortaya çıkan farklı sonuçların müfredat farklılığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışmaya katılan gönüllülerin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının Genel Başarı Durumu değişkenine göre ölçek toplamında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Benzer şekilde Aslantaş (2016)'da başarı durumuna göre anlamlı farklılık bulunmadığını rapor etmiştir. İnceel (2011) ise, öğrencilerin müzik dersi notları akademik başarıları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptandığını, bu durumun, müziğe katılımın akademik başarıyı artırmasından kaynaklandığını ifade etmiştir. Bu durumun başarılı öğrencilerin yaşlarına göre daha hızlı anlamaları, zekâ ve

yetenek seviyelerine dayanarak öğrenme ortamı ve öğrenme etkinliklerini daha sağlıklı değerlendirebilmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışmaya katılan gönüllülerin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının Anne Öğrenim Durumu değişkenine göre ölçek toplamında anlamlı farklılık tespit edilmiş, ancak baba Öğrenim Durumu değişkenine göre ölçek toplamında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Güdek ve Karakaya (2013), müzik eğitimine ilişkin tutum puan ortalamalarının, anne ve babaların cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken, eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiğini, farklılığın ilköğretim–ortaöğretim, ilköğretim–yükseköğretim ve ortaöğretim–yükseköğretim arasında olduğunu, eğitim düzeyi yükseldikçe müzik eğitimine ilişkin tutumlarının olumlu yönde yükseldiğini belirtmiştir. Ortaya çıkan farklı sonuçların örneklem gurubunda yer alan anne ve babaların öğrenim durumlarındaki farklılıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir. Burada annenin çocukla özellikle yetişme döneminde yakın ilişkide olması babanın ise ilerleyen yaşlarda rol model olarak görülmesinin de farklı sonuçlar ortaya koyabileceği anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak; cinsiyet, akademik başarı ve anne-baba öğrenim durumu faktörlerinin yanında, coğrafi konum, kültürel değerler, müfredat farklılığı, anne-babanın çocukla geçirdiği süre, evdeki müzik ortamı gibi faktörlerinde öğrencilerin müzik dersi tutumlarını etkileyebildiği anlaşılmaktadır. Çocuğun müziğe değer verilen bir ortamda yetişmesi, müziğin günlük hayatın bir parçası şeklinde algılanması ve müzik dinlemeye önem verilmesi, müzik tutumunu doğrudan etkilemektedir. Okul-aile iş birliğinin, müzik ve müzik dersine yönelik tutumu artıracığı düşünülmektedir.

Öneriler

- ✓ Farklı örneklem guruplarında müzik dersine ilişkin tutum konusu çalışılabilir.
- ✓ Müzik dersi tutumu ile kaygı, öğretimsel liderlik, akademik başarıya etkisi ve motivasyon konuları çalışılabilir.

KAYNAKÇA

- Akarsu, S. (2017). Ortaokul (5-8) Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Boyutlar Açısından Değerlendirilmesi (Kars İli Örneği). *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (62), 398-409.
- Akıncı, A. Y. (2020). The Relationship between Teacher Candidates' Self-Efficacy and Attitudes of Sports History. *International Education Studies*, 13(7), 105-112.
- Akıncı, A. Y., Türkay, İ. K., Arısoy, A., & Deniz, C. (2020). Lise öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi (Isparta Örneği). *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 53-62.
- Aslantaş, H. (2016). Yatılı bölge ortaokulu öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(37), 154-165.
- Ayhan, M. (2019). *İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları* (Ağrı–Patnos örneği) (Master's thesis, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Aymergen, Ü., & Bulut, D. (2020). Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumları, *TURAN: Stratejik Araştırmalar Merkezi*, 12(48), 362-367.
- Babacan, E., Babacan, M.D ve Pirgon, Y. (2011). “İlköğretim 2.Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi”. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 325-336.
- Başer, B., & Aksu, C. (2019). Ortaokul 5. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Giresun İli Örneği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 308-337.
- Crowther, R. D., & Durkin, K. (1982). *Sex- and Age-Related Differences in the Musical Behaviour, Interests and Attitudes Towards Music of 232 Secondary School Students. Educational Studies*, 8(2), 131–139. doi:10.1080/0305569820080206
- Dalbudak, İ., & Yiğit, Ş. M. (2019). Hearing Impaired Students Attitudes Towards Physical Education and Sports. *Journal of Education and Training Studies*, 7(9), 55-60.
- Dalbudak, İ., Gürkan, A. C., Yigit, S. M., Kargun, M., Hazar, G., & Dorak, F. (2016). Investigating Visually Disabled Students' Attitudes About Physical Education And Sport. *International Journal of Environmental and Science Education*, 16(11), 9437-9447.
- Ersoy, A. & Çimen, E. (2021). “Ortaokul Öğrencilerinin Özgüven ile Beden Eğitimi Dersi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” *International Social Sciences Studies Journal*, 7(82), 2011-2020.

- George D, Mallery P., (2016). *IBM SPSS Statistics 23 Step by Step: A Simple Guide and Reference*. New York: Routledge: 112-120.
- Gözler, A., & Taşçı, U. (2015). Sınıf Öğretmenliği Bölüm Öğrencilerinin Bilişim Suçları. *International Journal of Informatics Technologies*, 8(3), 147-157. <https://doi.org/10.17671/btd.11974>
- Güdek, B., & Karakaya, I. (2013). İlköğretim Okullarındaki Müzik Eğitimine İlişkin Anne-Baba Tutumları Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Tutumların Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 12(2), 308-319.
- İnceel, S. (2011). *İlköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları ile Türkçe ve müzik dersleri akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Kalın, C. (2021). Farklı değişkenler açısından ortaöğretim öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları. *Studies in Educational Research and Development*, 5(1), 1-18.
- Kan, A., & Akbaş, A. (2005). Lise öğrencilerinin kimya dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 227-237.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi* Scientific research method. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kumartaşlı, M., Erbaş, İ., Yılmaz, E., & Koçyiğit, B. (2020). Atletizmde Yurt İçi ve Yurt Dışı Müsabakalardaki Elit Atletlerin Başarı Motivasyonu ve Anksiyete Düzeylerinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(4), 456-467
- McPherson, G.E., and Zimmermann, B.J. (2011). "Self-regulation of musical learning: a social cognitive perspective on developing performance skills," in *Menc Handbook of Research on Music learning*, eds R. Colwell and P.R. Webster (New York, NY: Oxford University Press, 130-175.
- Nacakcı, Z. (2006). *İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda sunulmuş bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Otacıoğlu, S.G. (2007). İlköğretim 5.6. 7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (21), 134-139.
- Özmenteş, S. (2012). İlköğretim öğrencilerinin evdeki müziksel ortamları, müzik dersine yönelik tutumları ve kişisel değişkenleri arasındaki ilişkiler. *Eğitim ve Bilim*, 37(163), 53-66.
- Pepe, O., Taşkiran, C., Pepe, K., & Çoksevrim, B. (2011). Attitude of First Grade Teachers of Primary Education Schools Related to Physical Education and Sport Lessons Ovidius University Annals. *Series Physical Education and Sport / Science Movement and Health*, 11(2), 221-228.
- Power, A.M., & Powell, S.J. (2018). Engaging young string players in metacognition. *Int. J.Music Educ.* 36, 659-670. Doi: 10.1177/0255761418771989
- Saruhan, Ş., & Deniz, J. (2011). Temel eğitim II. kademe öğrencilerinin müzik dersine karşı tutumları. *İlköğretim Online*, 10(2), 695-702.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics (sixth ed.)* Pearson, Boston.
- Tekkurşun Demir, G., Hazar, Z., & Cicioğlu, H.İ. (2018). Egzersiz bağımlılığı ölçeği (EBÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kastamonu Education Journal*, 26(3); 865-874.
- Turan, M. B., Usufllu, O., Koç, K., Karaoğlu, B., & Ulucan, H. (2018). Profesyonel Futbolcularda Sporda İnsan Hakları Tutumu ve Özgünlük Düzeylerinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(4), 118.
- Yıldız, İ. (2021). *Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumları ile Sosyal Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Yiğit, V. B., & Nevruz, Ş. (2019). Ortaokul Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ile Müzik Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki. *Fine Arts*, 14(4), 298-305.